

NARODOWY
BANK POLSKI

DSP.WPSP.070.1.2025.RK.2908

MINISTERSTWO FINANSÓW
BIURO PODAWCZE

Wpł. 2025 -05- 12

Dep. FN...zał. kop...r.l.)

RPW/73163/2025 P
Data: 2025-05-12

Warszawa, 9 maja 2025 r.

Pan Bartosz Drej
Zastępca Dyrektora
Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odpowiedzi na pismo Pana Dyrektora z dnia 17 kwietnia 2025 r., znak FN7.056.1.2025, w sprawie petycji Fundacji Dobre Państwo, uprzejmie informuję, że Narodowy Bank Polski posiada ograniczone możliwości podejmowania działań nadzorczych dotyczących ochrony klientów banków przed oszustwami.

Wytyczne lub rekomendacje – o których mowa w ww. petycji – zobowiązujące banki do aktywniejszej ochrony przed oszustwami m.in. poprzez wdrażanie systemów monitoringu, jak również nadzór nad przyjmowanymi w bankach procedurami reklamacyjnymi, należą do właściwości Komisji Nadzoru Finansowego (zob. art. 15a ust. 7 ustawy o usługach płatniczych¹, art. 137 ust. 5 ustawy – Prawo bankowe², a także art. 2 oraz art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym³).

Sprawowany przez Prezesa NBP nadzór systemowy (*oversight*) nad systemem płatniczym koncentruje się na zapewnieniu bezpiecznego, sprawnego i zgodnego z przepisami prawa funkcjonowania m.in. systemów płatności i schematów płatniczych, stanowiących Infrastrukturę Systemu Płatniczego (dalej: ISP). Rola NBP w tym zakresie polega na wydawaniu decyzji w oparciu o wnioski składane przez podmioty będące operatorami

¹ Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30 z późn. zm.)

² Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646 z późn. zm.)

³ Ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 135 z późn. zm.)

ISP oraz dokonywaniu ocen nadzorczych w zakresie zasad funkcjonowania systemów i schematów stanowiących ISP, a także na monitorowaniu i analizowaniu funkcjonowania ISP oraz na podejmowaniu działań na rzecz wprowadzania niezbędnych zmian wspierających prawidłowe funkcjonowanie ISP.

Prezes NBP pozytywnie ocenił zasady funkcjonowania systemu płatności i schematu płatniczego prowadzonych przez Polski Standard Płatności S.A. (przedtem - Polski Standard Płatności Sp. z o.o.) i w ramach sprawowanego nadzoru decyzją nr D/3/SP/2014 z dnia 12 listopada 2014 r., wyraził zgodę na prowadzenie Systemu Płatności Mobilnych BLIK (obecnie: System Płatności BLIK). Z kolei decyzją nr D/1/SC/2017 z dnia 19 października 2017 r. Prezes NBP wyraził zgodę na prowadzenie Schematu Płatniczego BLIK.

Niezależnie od powyższego NBP podejmuje szereg działań, które dotyczą kwestii podnoszonych w petycji, w tym również współpracuje z podmiotami publicznymi (np. Ministerstwem Finansów, KNF, Prokuraturą) oraz rynkowymi (m.in. ZBP) w wydawaniu rekomendacji służących poprawie bezpieczeństwa płatności.

Nie są to jednak rekomendacje wydawane w ramach kompetencji nadzorczych NBP, ale wspólne rekomendacje przedstawicieli różnych sektorów. Nie mają charakteru wiążącego i opierają się na zasadzie konsensusu uczestników co do działań, które należy podjąć, żeby zwiększyć ochronę przed oszustwami płatniczymi (również tymi, które dotyczą transakcji natychmiastowych). Prace nad rekomendacjami i ich realizacją odbywają się w ramach Grupy Roboczej ds. Bezpieczeństwa Płatności powołanej przy Radzie Systemu Płatniczego w NBP.

Realizacja tych rekomendacji w znacznej mierze zależy również od ostatecznego kształtu regulacji unijnych (zwłaszcza rozporządzenia PSR⁴), a także tego, jak potem zostaną one wdrożone do prawa krajowego. NBP, w ramach swoich kompetencji, bierze aktywny udział w pracach legislacyjnych w tym zakresie. Rozporządzenie PSR będzie miało bezpośredni wpływ m.in. na kwestie związane z weryfikacją odbiorcy płatności (*Confirmation of Payee*), monitorowaniem transakcji, analizą behawioralną, blokowaniem transakcji np. wpłat „na słupa”, wymianą informacji, śledzeniem łańcuchów płatności oszukańczych na wyższych poziomach itd.

⁴ Wniosek legislacyjny KE z dnia 28 czerwca 2023 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1093/2010.

Niezależnie od powyższego, odnosząc się do propozycji zmian ustawy o usługach płatniczych zaproponowanej w ww. petycji, należy wskazać, że rozważając wprowadzanie zmian do tej ustawy (zgodnie z ww. petycją), trzeba brać pod uwagę dwie podstawowe kwestie. Pierwszą są wątpliwości przy zmianach, które nie wynikają bezpośrednio z treści dyrektywy PSD2⁵ (zmiana postulowana przez Fundację Dobre Państwo może wykraczać poza zakres dyrektywy). Mamy tutaj bowiem do czynienia z dyrektywą pełnej harmonizacji. Drugą kwestią jest celowość rozpoczynania procesu legislacyjnego w sytuacji, w której trwają bardzo zaawansowane prace nad projektem rozporządzenia PSR. Rozporządzenie to zastąpi wiele obecnych przepisów ustawy o usługach płatniczych, w tym art. 45 ust. 2, którego zmianę postuluje Fundacja. Wydaje się również, że propozycje rozporządzenia w zakresie ochrony użytkowników usług płatniczych i zapobiegania transakcjom nieautoryzowanym idą dalej niż obecnie obowiązujące przepisy (zwłaszcza: monitorowanie transakcji, ich blokowanie, ochrona przed oszustwami opartymi o socjotechniki np. przed *spoofingiem* itd.). Dlatego, rozważając ewentualne zmiany ustawy o usługach płatniczych, trzeba mieć na uwadze, że niedługo pojawi się rozporządzenie unijne, które prawdopodobnie poprawi pozycję klientów banków.

Z wyrazami szacunku,

Zastępca Dyrektora
Departamentu Systemu Płatniczego

Robert Klepacz
Robert Klepacz

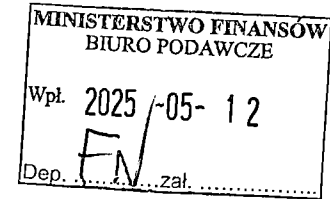
⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

NARODOWY
BANK POLSKI

DSP - WPSP

Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa

Sz. P. Bartosz Drej
Zastępca Dyrektora
Departamentu Rozwoju Ryнку Finansów
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 WARSZAWA